

گذر

سقف کارت به کارت ۱۰ میلیون تومان شد

● به گزارش فارس، داوود محمدبیگی، مدیر اداره نظام‌های پرداخت بانک مرکزی از افزایش سقف کارت به کارت به ۱۰ میلیون تومان در ابزارهای خودپرداز، کیوسک، اینترنت‌بانک و همراه‌بانک خبر داد.محمدبیگی درخصوص اعمال تمهیدات جدید بانک مرکزی برای پیشگیری از شیوع ویروس کرونا و کاهش حضور مشتریان در شعب بانکی گفت: سقف عملیات کارت به کارت در ابزارهای خودپرداز، کیوسک، اینترنت‌بانک و همراه‌بانک در جهت کاهش مراجعه شهروندان به شعب بانکی با اطلاع ثانوی با ابلاغ جدید به شبکه بانکی به ۱۰ میلیون تومان افزایش پیدا کرد.سقف کارت به کارت در نرم‌افزارهای پرداخت‌سازان همچنان با اطلاع ثانوی سه میلیون تومان است.پیش از این سقف عملیات کارت به کارت در ابزارهای خودپرداز، کیوسک، اینترنت‌بانک و همراه‌بانک از سه میلیون تومان به صورت روزانه به پنج میلیون تومان افزایش پیدا کرده بود که این میزان با تمهیدات جدید افزایش پیدا کرده است.

قطعه ۴آزادراه تهران–شمال مسدود شد

● بنا بر اعلام مرکز مدیریت راه‌های کشور، قطعه ۴ آزادراه تهران– شمال حد فاصل چالوس تا مرزن‌آباد به دلیل ریزش کوه مسدود شده است.به گزارش مهر، مرکز مدیریت راه‌های کشور اعلام کرد قطعه ۴ آزادراه تهران– شمال دوشنبه ۱۹ اسفند از چالوس تا مرزن‌آباد به دلیل ریزش کوه مسدود شد. همچنین قطعه یک آزادراه تهران– شمال، آزادراه قزوین–رشت و محورهای کرج– چالوس، هزار و فیروزکوه نیز که روزهای گذشته در پی شیوع کرونا مسدود شده بود، در محورهای رفت و برگشت باز و دارای تردد روان هستند.

یادداشت

قوانین مالیاتی مخرب

سیدحسین مرتضوی‌کیاسری*

● ازآنجاکه مقررات مالیاتی دارای آثار مالی، اقتصادی و حتی اجتماعی سریع و فراگیر در حوزه‌های اقتصاد و توسعه کشور هستند، تدوین یا اصلاح آن مستلزم پیش‌بینی دقیق آثار اولیه و بعدی ناشی از این مقررات است. در پیش‌نویس لایحه «اصلاح برخی قوانین و مقررات مالیاتی» که به‌تازگی تدوین و منتشر شده است نیز پیش‌بینی می‌شود در همین راستا تأثیر چشمگیری در اقتصاد، مالیه و توسعه کشور و نیز بر اشتغال، جریان ارزی و اتلاف مالیاتی داشته باشند که در این یادداشت به طور مجزا به برخی از آنها پرداخته می‌شود:

۱) در فعالیتهای اقتصادی در قالب اشخاص حقیقی؛ حذف تسلسل مدیریت، حذف بوروکراسی، نبود تداخل نظر، انتقال‌ندادن مسئولیت مدنی و اجتماعی بین مالک و مدیر، ریسک‌پذیری پایین، اعمال بیشتر نظارت محتوایی، امکان فعالیت با سرمایه کم و برخی عوامل فرهنگی، کارایی و کارآمدی بیشتری در مقایسه با فعالیتهای مشارکتی وجود دارد؛ بنابراین حمایت از سرمایه‌های خود در قالب‌های انفرادی و غیرمشارکتی، باعث افزایش اشتغال، تولید داخلی و ملی و درآمد سرانه با کمترین اتکا به تسهیلات دولتی یا وام بانکی و در نتیجه موجب افزایش درآمدهای مالیاتی دولت خواهد شد؛ اما در لایحه مدنظر، تبعیض‌های مکرر به‌ویژه در بخش کشاورزی، دامپروری و دیگر فعالیتهای موضوع ماده ۸۱ قانون مالیات‌های مستقیم و معافیت‌های ماده ۱۳۲ اعمال شده است که آثار دیگر این محدودیت‌ها، علاوه بر اتلاف سرمایه و کار، می‌تواند به شراکت و شرکت‌های صوری و کاغذی و افزایش دعوای حقوقی ناشی از آن، افزایش اقتصاد زیرزمینی، کاهش تولیدات دامی و کشاورزی، سرگردانی سرمایه‌های اندک، مهاجرت به شهرها، بی‌کاری در بخش کشاورزی و نواحی روستایی، خروج سرمایه از کشور و همچنین آثار اجتماعی و اقتصادی غیرمستقیم منجر شود. یکی از توجیهات این محدودیت‌ها، ممکن است سخت‌بودن نظارت بر فعالیت اشخاص حقیقی تصور شود؛ اما به دلیل وجود اصالت فیزیکی و شخصیتی، ساماندهی و نظارت بر فعالیت اشخاص حقیقی، بسیار آسان‌تر از نظارت بر فعالیت اشخاص حقوقی و مجازی است. ۲) در مفاد لایحه پیشنهادی عواید حاصل از ارزش سهام، مشمول مالیات تلقی شده است؛ درحالی‌که افزایش قیمت سهام و سهم‌الشرکه، به میزان زیادی ناشی از سودهای تقسیم‌نشده فعالیت‌های شرکت است که اخذ مالیات عایدی سهام از سهامدار حقیقی و حقوقی، موجب اخذ مالیات مضاعف می‌شود. از طرفی با توجه به تبصره ۲ بند ۱۵۴ اصلاحیه (که به‌تازگی حذف شده) این مورد درباره سهامدار حقیقی باعث اخذ مالیات چندگانه می‌شود.

ادامه درصفحه ۸

شرق؛ هرچند صنعت پالایش در ایران به تحریم‌ها گره خورده اما توانسته تا حد مطلوبی از بحران عبور کند. تلاش برای ارتقای پالایشگاه‌های نفت خام از یک سو و توسعه پالایشگاه‌های میعانات گازی از سوی دیگر، سبب شده تا کشور در زمینه فرآورده‌های نفتی به‌ویژه بنزین و گازوئیل تا حدود زیادی از واردات بی‌نیاز شود. بااین‌حال، نمی‌توان نادیده گرفت که تحریم بر این صنعت نیز اثر گذاشته و به دلیل سخت‌تر شدن تأمین مالی و تجهیزات، برخی پروژه‌های تعریف‌شده متوقف شدند. غلامحسین حسنتاش، کارشناس ارشد نفت و انرژی در گفت‌وگو با «شرق» با تبیین این موضوعات، درین‌حال مورد دیگری را نیز مطرح می‌کند. به گفته حسنتاش، زمانی که وزارت متولی تمامی پالایشگاه‌های کشور بود و هنوز کنترل بسیاری از آنها به خصولتی‌ها واگذار نشده بود، این وزارت می‌توانست در راستای افزایش بهره‌وری پالایشگاه‌های نفت خام که بر مبنای مصرف نفت کوره طراحی شده بودند، اقدام کرده و با نوسازی پالایشگاه‌ها، تولید نفت کوره کاهش می‌یافت تا فرآورده‌های مرغوب‌تری تولید کند اما وزیر نفت وقت، این موضوع را جدی نگرفت. به گفته او: «شاید یکی از علت‌هایش این بود که در قوانین بودجه سنواتی درآمد صادرات فرآورده در اختیار وزارت نفت بود و وزارت نفت نمی‌خواست از این منابع ارزی محروم شود. در آن زمان هم چندان مشکلات تحریمی برای روزآمدکردن پالایشگاه‌ها وجود نداشت و آن فرصت از دست رفت». پس از آن با واگذاری پالایشگاه‌ها به مالکین جدید که عمدتا خصولتی بودند، مالکین جدید هم حاضر یا قادر به سرمایه‌گذاری در این مورد نبودند. حال حسنتاش تأکید دارد که وزارت نفت و شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی در این مسیر به‌عنوان دستگاه‌های حکمرانی و رگولاتوری باید هم‌اعمال حمایت و هم اعمال فشار کنند. این کارشناس می‌گوید: «آنها می‌توانند استانداردهای سخت‌گیرانه‌تری را برای خرید فرآورده‌ها از پالایشگاه‌ها تعیین کنند تا پالایشگاه‌ها که اغلب در کنترل خصولتی‌ها هستند، مجبور به سرمایه‌گذاری برای بهبود بازده پالایشگاهی و کیفیت محصولات شوند».

● ارزیابی شما از عملکرد صنعت پالایش در سال گذشته چیست؟

ابتدا باید توجه داشت که هم‌اکنون صنعت پالایش ما به دو بخش توسعه یافته است، یکی پالایشگاه‌های نفت خام که از قبل هم وجود داشتند و یکی پالایشگاه‌های میعانات گازی که پدیده‌ای جدید است. در چند سال اخیر ظرفیت تولید پالایشگاه‌های نفتی کشور تفاوتی نکرده است اما ظرفیت تولید پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس در اواخر سال ۱۳۹۷ از ۲۴۰ هزار بشکه در روز به ۳۶۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت و با بهره‌برداری از فاز سوم این پالایشگاه کشور از واردات فرآورده‌های نفتی بی‌نیاز شد. ما در گذشته مجبور به واردات مستمر بنزین و واردات موردی گازوئیل (در بعضی فصول) بودیم اما اکنون دیگر این ضرورت وجود ندارد. البته ما پالایشگاه‌های گازی هم داریم که وظیفه اصلی‌شان تصفیه گوگرد و ترکیبات گوگردی از گاز طبیعی و جداسازی میعانات گازی و تحویل گاز به اصطلاح خشک و شیرین به شبکه خطوط لوله انتقال گاز است که فکر نمی‌کنم موضوع سؤال شما باشد.

● درحال حاضر، چه نقاط قوت و ضعفی در این حوزه وجود دارد؟

نقاط قوت صنعت پالایش ایران این است که درحال حاضر و با توجه به تحریم‌های سخت و ظالمانه، کشور را از نظر فرآورده‌های نفتی مورد نیاز، خودکفا کرده است اما نقاط ضعفی هم خصوصاً در مورد پالایشگاه‌های نفت خام وجود دارد. بازدهی پالایشی در پالایشگاه‌های نفتی ایران چندان مطلوب نیست. میزان تولید فرآورده‌های سنگین بالاست و میزان تولید فرآورده‌های مرغوب و سبک مثل بنزین نسبتاً کم است. کیفیت فرآورده‌ها و خصوصاً نفت کوره و گازوئیل نامطلوب است و ترکیبات آلاینده آنها و خصوصاً ترکیبات گوگردی بسیار بالاست. صاحبان جدید پالایشگاه‌ها که بعد از واگذاری‌های ناشی از سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ مالک پالایشگاه‌ها شده‌اند، سرمایه‌گذاری لازم را برای بهبود بازدهی و کیفیت فرآورده‌های خود نمی‌کنند. چند پالایشگاه جدید برآمده علاوه بر کشور ساخته شود ولی قریب به اتفاق پروژه‌های مربوطه با مشکل روبه‌رو شده و متوقف است.

● چه راهکارهایی برای بهبود روند در این صنعت پیشنهاد می‌کنید؟

لازم است سرمایه‌گذاری‌های لازم برای ارتقای بهره‌وری پالایشگاه‌ها و بهینه‌کردن محصولات پالایشی آنها تمهید شود و وزارت نفت و شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی در این مسیر هم‌اعمال حمایت و هم اعمال فشار کنند. اکنون که در بسیاری از فرآورده‌ها مزاد ظرفیت داریم و تکنهای گذشته وجود ندارد، وزارت نفت و معاونت پالایش و پخش آن به‌عنوان دستگاه‌های حکمرانی و رگولاتوری، می‌توانند استانداردهای سخت‌گیرانه‌تری را برای خرید فرآورده‌ها از پالایشگاه‌ها تعیین کنند تا پالایشگاه‌ها که اغلب در کنترل خصولتی‌ها هستند، مجبور به سرمایه‌گذاری برای بهبود بازده پالایشگاهی و کیفیت محصولات شوند.

● به عقیده شما چه بستریهایی برای این صنعت هنوز فراهم نیست و موجب کژکارکردی‌ها و سوءاستفاده شده است؟

ببینید پالایشگاه‌های قدیمی نفت خام با مشکلات تاریخی روبه‌رو هستند که لازم است مورد توجه قرار گیرد و آن، این است که در سال‌های بین ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴ وزارت نفت که وزیرش از وزارت نیرو آمده بود، اقدام به گازسوزکردن اغلب نیروگاه‌ها کرد و این در حالی بود که از دیرباز و در زمانی که در سطح جهان هم اهمیت گاز طبیعی شناخته‌شده نبود، نیروگاه‌های ایران عمدتا بر مبنای مصرف نفت کوره طراحی شده بودند و به‌تبع آن پالایشگاه‌های قدیمی کشور هم بر مبنای تولید نسبتاً بالای نفت کوره طراحی شده بودند. بنابراین زمانی که تصمیم به جایگزینی گاز با نفت کوره در نیروگاه‌ها گرفته شد، باید این کار تدریجی انجام می‌شد و متناسباً و هم‌زمان باید پالایشگاه‌های ایران نوسازی می‌شدند تا تولید نفت کوره‌شان پایین بیاید و فرآورده‌های مرغوب‌تری را تولید کنند، اما وزیر وقت نفت عینایتی به این مهم نداشت. در آن زمان پالایشگاه‌ها همه تحت مالکیت و مدیریت مجموعه وزارت نفت بودند و این مهم تا حدودی در دستور کار شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی قرار گرفت، ولی بر اساس اطلاعاتی که بنده دارم، این تلاش شرکت مذکور نه‌تنها مورد حمایت نبود، بلکه حتی نوعی کارشکنی هم در این کار می‌شد. شاید یکی از علت‌های این کارشکنی این بود که در قوانین بودجه سنواتی درآمد صادرات فرآورده در اختیار وزارت نفت بود و وزارت نفت نمی‌خواست از این منابع ارزی محروم شود. در آن زمان هم چندان مشکلات تحریمی برای روزآمدکردن پالایشگاه‌ها وجود نداشت و آن فرصت از دست رفت. بعد از سال ۱۳۸۴ درحالی‌که بسیاری از پالایشگاه‌ها وضعیت مطلوبی از نظر بازدهی (ترکیب محصولات) و کیفیت محصولات نداشتند، بر اساس سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ واگذار شدند و مالکان جدید هم بعضاً حاضر یا قادر به سرمایه‌گذاری در این مورد نبوده و نیستند. خصوصی‌سازی هم که چندان واقعی نبوده است و عمدتا خصولتی‌ها مالک شده‌اند که بعضاً نیز صلاحیت‌های لازم بهره‌برداری مطلوب را ندارند. البته قبل از آن هم در همان دوره ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴ یک کار غلط دیگر هم انجام شده بود و آن این بود که واحدهای قیرسازی و روغن‌سازی پالایشگاه‌های کشور را که بخشی از یک فرایند یکپارچه پالایشی بودند جدا کردند و بابت بدهی‌های دولت به صندوق‌های بیمه واگذار کردند. عمده نفت کوره صادراتی ما به‌عنوان سوخت کشتی (بونکر) استفاده می‌شود و به

پیش‌بینی برای اقتصاد ایران

دلایل زست‌محیطی در این مورد هم محدودیت‌هایی در سطح بین‌المللی وضع شده است که صادرات ما را مشکل می‌کند. ضمن اینکه کشتی‌های جدید در حال شیفت‌کردن به LNG به‌عنوان سوخت هستند. اینها بستریهایی است که وجود دارد و باید اصلاحات اساسی صورت گیرد.

● با تخطیاتی که از ناحیه مبنی رفیانی‌ری‌ها و مواردی همانند آن ممکن است رخ دهد، چه باید کرد؟

البته پالایشگاه‌های کوچک در ایران که یک دوره هم خیلی‌ها به سراغشان رفتند چندان موفق نبوده است و بعضی از این پالایشگاه‌ها به تعطیلی کشیده شده‌اند. به نظر من اولاً توسعه این پالایشگاه‌ها و اعطای مجوز به آنها بر اساس یک نقشه راه جامع برآمده از یک طرح جامع انرژی نبوده است. ثانیاً اندازه یا اسکیل اغلب اینها اقتصادی نبوده و ثالثاً معمولاً پالایشگاه‌های کوچک فرایندهای محدودی دارند، بنابراین بازدهی محصولشان مطلوب نیست و با پالایشگاه‌های بزرگ هم نمی‌توانند رقابت کنند. درحال حاضر وزارت نفت بر اساس سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ دیگر اجازه پالایشگاه‌سازی و پالایشگاه‌داری ندارد. بنابراین وزارت نفت در این مورد تنها وظیفه بسیار مهم حکمرانی به معنای سیاست‌گذاری و کنترل و نظارت و رگولاتوری و تعیین استانداردها را دارد و به اعتقاد من با این وظایف دیگر وجود شرکتی به نام پالایش و پخش معنا ندارد کمالینکه وجود شرکت ملی صنایع پتروشیمی نیز معنا ندارد. شرکت برای سرمایه‌گذاری و نگاه‌داری است که دیگر نباید انجام شود. بنابراین این دو شرکت باید منحل

حسنتاش بر ضرورت تعیین استانداردهای سخت گیرانه برای خرید فرآورده از پالایشگاه‌ها تأکید کرد

اعمال فشاروزارت نفت بر خصولتی‌ها

شده یا تبدیل به معاونت‌هایی در وزارت نفت شوند یا حداکثر تبدیل به یک سازمان ستادی شوند و کار حکمرانی را در پیش بگیرند، ولی از دید من متأسفانه متناسب با واگذاری پتروشیمی‌ها و پالایشگاه‌ها این تفکر در وزارت نفت به وجود نیامده است. به‌هرحال دستگاه‌های حکمرانی هستند که وظیفه جلوگیری از تخطیات را دارند.

● آیا ایران ظرفیت ایجاد پتروپالایشگاه را دارد؟

حتماً ایران با وجود منابع هیدروکربنی خود این ظرفیت و موقعیت را دارد، اما اینکه ضرورت و نیاز هم دارد یا نه با کلی‌گویی نمی‌شود. اینها نیازمند مطالعات جامع است؛ حداقل از یک سو طرح جامع بلندمدت انرژی کشور باید روشن باشد و از سوی دیگر طرح جامع توسعه صنعت پتروشیمی کشور باید روشن باشد. برای هرکدام از اینها باید مطالعات بازار مفصلی انجام شود و روندهای بازار و روندهای تکنولوژی مورد بررسی قرار گیرد. حداقلش این است که باید اشراف جامع و کاملی در وزارت نفت وجود داشته باشد که وقتی می‌خواهند برای توسعه پتروپالایشگاه‌ها مجوز بدهند کاملاً مطمئن شوند که متقاضی تمام مطالعات لازم را انجام داده است و سرمایه‌گذاری‌اش هم‌سو با منافع ملی و در جهت توسعه کلان ملی است.

● در شرایط تحریم، این صنعت آسیب می‌بیند یا می‌تواند به دور از آسیب تحریم‌ها به سازوکار خود ادامه دهد؟

فکر می‌کنم واقعیت این است که این صنعت قطعاً از تحریم آسیب می‌بیند. قبلاً اشاره کردم که چندین پروژه پالایشگاهی عملاً متوقف است که یکی از دلایل عمده‌اش تحریم است که تأمین مالی و تأمین تجهیزات را مشکل می‌کند. در مورد اصلاح فرایندها و روزآمدکردن پالایشگاه‌های موجود هم همین مشکل وجود دارد. همچنین صادرات فرآورده و برگرداندن وجوه آن نیز دچار مشکل است.

● پیش‌بینی و چشم‌انداز شما از عملکرد این صنعت در سال آینده چگونه است؟

من فکر نمی‌کنم ظرفیت پالایشی کشور و وضعیت صنعت پالایش کشور در سال آینده، یعنی ۱۳۹۹ دستخوش تحول خاصی باشد، چون حتی اگر در این سال تحولی هم در مسئله برجام و روابط خارجی رخ دهد، تا آثار اجرایی آن بروز و ظهور پیدا کند به سال ۹۹ نخواهد رسید. دولت هم که متأسفانه برنامه خاص و متفاوتی ندارد.

خبر

پیش‌فروش بلیت‌های نوروزی منتفی شد

● داریوش باقرچوان، مدیرکل حمل‌ونقل مسافری سازمان راهداری در گفت‌وگو با مهر از منتفی‌شدن پیش‌فروش بلیت سفرهای نوروزی خبر داد و گفت: تردد در استان‌های شمالی برای خودروهای شخصی محدود شده اما برای ناوگان عمومی و اتوبوس پلامانع است.

صادرات محدود شیر خشک تا پایان فروردین ۹۹آزاد شد

● مدیرکل دفتر مقررات صادرات و واردات وزارت صنعت اعلام کرد بر اساس تصمیمات معاونت اقتصادی رئیس‌جمهور، صادرات ۱۰ هزار تن شیر خشک تا پایان فروردین ۹۹ بلامانع است. به گزارش مهر، در نامه سعید عباسپور مدیرکل دفتر مقررات صادرات و واردات وزارت صنعت، معدن و تجارت خطاب به مهدی میراشرفی، رئیس کل گمرک ایران، بر اساس تصمیم‌گیری ستاد مبارزه با آثار کرونا به ریاست محمد نهاندیان، معاون اقتصادی رئیس‌جمهور، صادرات ۱۰ هزار تن شیر خشک صنعتی با معرفی دو انجمن شیر خشک و صنایع لبنی تا پایان فروردین ۹۹ بلامانع است.

واگذاری یک درصد سهام هپکو برای جلوگیری از افزایش قیمت

● درحالی‌که ۶۰٫۷۲ درصد سهام هپکو بعد از خصوصی‌سازی به دولت برگشت، یک‌درصد از این سهام برای جلوگیری از افزایش بی‌رویه قیمت در فرابورس عرضه شد.علیرضا صالح، رئیس سازمان خصوصی‌سازی در گفت‌وگو با فارس، درباره اینکه آیا از ۶۰٫۷۲ درصد سهام هپکو که در اختیار سازمان خصوصی‌سازی قرار دارد، یک درصد واگذار شده است، گفت: این سهام در اختیار سازمان خصوصی‌سازی است که باید همه آن را بفروشیم اما فعلاً اولویت اصلی این است که ثباتی در تولید و مدیریت این شرکت صورت بگیرد و بنابراین اگر یک درصد از این سهام را فروخته‌ایم، در راستای وظایف خود عمل کرده‌ایم.رئیس سازمان خصوصی‌سازی تأکید کرد: فروش یک‌درصد از سهام برای تعادل‌بخشی بازار صورت گرفته است.

ایام نوروز

بمانیم، بخوانیم

در خانه کتاب

حامی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

بانک صادرات ایران